

Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair 3127 sayılı kanunla 3656 sayılı kanuna bağlı cetvelin mezkûr umum müdürlük kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/798)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1373

10. IV. 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Meteoroloji işleri Umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair kanunda ve 3656 sayılı kanuna bağlı cetvelin Devlet Meteoroloji umum müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31. III. 1942 tarihinde yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

3127 sayılı kanunla Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşekkül ettiği zaman bu yeni teşekküle verilen kadrolar yalnız muhtelif rasat teşekküllerinin tevhiidiyle hâsıl olan kadrolar yekûnundan ibaretti.

Halbuki son üç senedenberi Devletin hava, iklim ve diğer muhtelif rasatlariyle ilgili işlerin keşafet ve ehemmiyeti o tarihte toplanan kadroların kemiyet ve keyfiyetiyle karşılanamıyacak güç bir vaziyet husule getirmiştir.

Bugünkü mütat vaziyet ve şartlar altında teşkilâtın çalışan 80 küsür istasyonunun her birinde 4 memur bulunması lâzımgelirken bunun yarısından fazlasında ancak 2 memur bulundurulabilmektedir.

Bundan başka meteoroloji istasyonlarının ekserisi ve bilhassa askerî ve sivil tayyarelerin uçuş hattı üzerinde ve civarında bulunanları geceli gündüzlü bilâfasıla 24 saat iş üzerinde bulunmak mecburiyetinde olduklarına göre, günde 8 saat mesai hesabıyla beher istasyonda üç ekip memur bulundurulması ihtiyacı tezahür eder.

Bunun idare, memur ve bütçe bakımlarından güçlüğü gözönünde bulundurularak Umum müdürlükçe memurlarına çok fazla iş ve mesuliyet tahmil edilmektedir. Ancak bu şekilde devamın imkânsızlığı da düşünülerek çalışma kabiliyeti ve sıhhi vaziyetlerini muhafaza etmek üzere ve münavebeyle çalışmak şeklinin tatbiki suretiyle bu einsten her istasyona 12 memur yerine hiç olmazsa yarısı nisbetinde yani asgari 6 memur bulundurulması mutlak bir zarurettir.

Bu itibarla kanun lâiyashma ilişik kadrolar memleketin bu yoldaki müstakbel ihtiyacını karşılamak üzere değil, bu günün ve yakın bir kaç senenin ihtiyacını temin edecek surette tertip ve tesbit edilmiştir.

3127 sayılı teşkilât kanunumuzun 4 neü maddesinin yeni tekliflerinden teşkilât esasma uy-

durulması için madde ve yeni idas edilen Umum müdür muavininin vazifesini tesbit için 2 nci madde hazırlanmıştır.

Teknik vazifelerin süratle ifası için gerek taşra teşkilâtından merkeze gerekse merkezden taşraya nakledilecek memurların malî ve idarî formaliteler yüzünden işlerin gecikmesi zarureti karşısında kalınmakta olduğu ve muvakkat vazifeyle yapılacak hareketlerde ise yevmiye vermek suretiyle haremrah tahsisatını tahminin üstünde arttırmak lüzumu duyulmakta ve şubeler arasındaki çalışmalarda da ayrıca vekâlet ücreti verilmesi lâzımgelmekte ve doğrudan doğruya tâyin ve nakillerde ise münhal kadro bulunmaması gibi müşkülât ve yukarıda arzolunan sebepler teknik ve ihtisasa mütaallik mühim ve müstacel vazifenin gördürülmesine tamamen mâni olmakta bulunduğu gözönünde tutularak diğer teşkilât kanunlarına mütenazır olarak 3 ncü maddenin vazına zaruret hâsıl olmuştur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 86
Esas No. 1/198

20. V. 1942

Yüksek Reisliğe

Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair kanunda ve 3656 sayılı kanuna bağlı cetvelin Devlet Meteoroloji umum müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında hazırlanıp 10 nisan 1942 tarih ve 6/1373 sayılı Başvekâlet tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâiyhası encümenimize havale buyurulmakla Devlet meteoroloji ve Bütçe ve Malî kontrol umum müdürleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

3127 sayılı kanun mucibince Devlet Meteoroloji umum müdürlüğü kurulurken muhtelif vekâlet ve daireler emrindeki rasat müesseselerinde çalışan memurlar bir araya toplanarak bu suretle haddi asgari ihtiyaçları temin edebilecek şekilde Meteoroloji umum müdürlüğünün nüvesi teşkil olunmuştur.

İktisadi, zirai ve askeri inkişaflarla muvazi olarak kesafet ve ehemmiyeti gittikçe artan meteoroloji hizmetlerinin mevcut teşkilâtle görülebilmesi imkânsız bir hale gelmiş olduğundan memur adedini bugünün ihtiyacını karşılayacak bir hadde çıkarmak ve bir umum müdür muavinliği ihdası ile beraber şube müdürlerinden dördünün maaşlarını bir derece yükseltmek ve teknik vazifelerin süratle yapılabilmesi için umum müdürlük teşkilâtına ve münhal vazife bulunup bulunmadığına bakılmaksızın bilhassa teknik memur-

ların umum müdürlükçe lüzum görülen yerlerde istihdamlarını mümkün kılmak maksatlarıyla hazırlanmış anlaşılan kanun lâiyhası esas itibarıyla tasvip edilmiş ve maddelerde tedvin tekniğine uygun bazı değişiklikler yapılmak suretiyle yeniden tanzim kılınmıştır.

Lâiyhanın müzakeresi sırasında bu teşekkül- den beklenen hizmetlerin ehemmiyeti gözönüne alınarak Umum müdürlük kadrosunda yer alacak teknik elemanların meslekî vasıflar ve bilgileriyle mücehhez bulunmalarını teminen Ziraat enstitüsü programlarında bu nevi ihtisasa yer veren bir değişiklik yapılmasının yerinde olacağı mütalâa edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzolanmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul	Antalya	Bolu
<i>F. Öymen</i>	<i>N. E. Sumer</i>	<i>Celâl Saîd Siren</i>
Bolu		Bursa
<i>Dr. Zihni Ülgen</i>		<i>Dr. S. Konuk</i>
Bursa		Diyarbakır
<i>N. Ayas</i>		<i>Rüştü Bekit</i>
Elâzığ	Giresun	İsparta
<i>M. F. Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>	<i>R. Ünlü</i>

Istanbul	Kayseri	Kayseri	Ordu	Seyhan	Tokad
S. Unaz	F. Baysal	Suat H. Ürgüblü	H. Yalman	S. Çam	H. N. Keşmir
Kırklareli	Maraş	Mardin	Yozgad	Yozgad	Yozgad
B. Denker	M. Bozdoğan	R. Erten	A. Sungur	A. Sungur	S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü Teşkilât ve vazifelerine dair kanunda ve 3656 sayılı kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair kanun lâiyası

MADDE 1. — 3127 sayılı kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Devlet Meteoroloji işleri Teşkilât ve vazifelerine dair olan 3127 sayılı kanunun (4) ncü maddesinin A, B ve C. fıkralarındaki şube unvanları Hava işleri müdürlüğü, Klimatoloji işleri müdürlüğü ve İdrometeoroloji işleri müdürlüğü olarak değiştirilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine dair 3127 sayılı kanunun bazı maddeleriyle Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülü hakkındaki 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Devlet meteoroloji umum müdürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâiyası

MADDE 1. — 3127 sayılı kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğünün teknik işleri müdürlükleriyle teknik ve idari şubeleri vazifeleri aşağıda yazılıdır :

1. Teknik müdürlükler;

A) Hava işleri müdürlüğü;

Bu müdürlüğün vazifesi : Ulusal ve yabancı meteoroloji istasyonlarından alacağı rasatlara göre Türkiye'de hava ve deniz seferlerini korumak ve memleketin hava hâdiseleriyle ilgili diğer işlerine lüzumlu olan haberleri vermektir. Bu müdürlük, gece ve gündüz ve bütün tatillerde arasız çalışır.

B) Klimatoloji işleri müdürlüğü ;

Bu müdürlüğün vazifesi ikinci maddenin (B) fıkrasındaki hizmetleri başarmak için bütün kara ve deniz meteoroloji istasyonlarının rasatlarını inceliyerek ihtiyaçları karşılayacak şekilde cetveller tertip ve işler hazırlamak ve uluslar arası meteoroloji işlerinde bu müdürlükle ilgili çalışmalarda bulunmak;

C) İdro meteoroloji işleri müdürlüğü;

Bu müdürlüğün vazifesi; istasyonlar tarafından yapılan yağış rasatlarıyla tabahhur ve su rasatlarını inceliyerek ihtisaslar bakımından cetveller tertip etmek ve bültenler hazırlamak.

II. Teknik şubeler:

D) Mikroklimatoloji şubesi:

Bu şubenin vazifesi; memleketin istihsal nebatlarının büyüme ve yetiştirme safhaları ve neticesini, hava ve iklimin yerine göre iyi ve kötü tesirlerini meydana çıkaracak surette çalış-

malarda bulunmak ve bu suretle istihsal nebatlarının iyileştirilmesine temel teşkil eden bilgileri elde etmek.

E) Tetkik ve yayım şubesi:

Bu şubenin vazifesi; diğer ihtisas şubelerinin hazırladığı rasat cetvellerinden lüzumlu görülenlerini grafik ve haritalar şekline koymak, genel ve ihtisas bültenlerini tertip etmek, basım işlerini takip etmek, kütüphane ve kurslara ait işleri yapmak ve neticelendirmek.

F) Aletleri kontrol ve ayarlama şubesi:

Bu şubenin vazifesi, rasat aletlerinin kontrol ve ayarlarını yapmak, telsiz cihazlarına ait işleri takip ve intaç eylemek;

III. İdarî şubeler:

A) Muamelât ve muhaberat şubesi:

Bu şubenin vazifesi, gelen ve giden her türlü kâğıtları ilgili şubelerine göre ayırt etmek, kâğıtlarını yaparak sevketmek, idarî ve teknik dosyaları tutmak ve muhafaza etmek.

B) Zatişleri, sicil ve levazım şubesi :

Vazifesi, merkez ve istasyonların memur ve müstahdemlerinin tâyin, nakil, izin ve ceza ve sicil işleriyle harcırah ve merkez maaş işlerine ait muamelelerini ve merkez ve istasyonların demirbaş eşya, mefruşat ve ayniyat ve her türlü levazım işlerini yapmak, yapı ve tesisata ait işleri takip ve intaç eylemek, eşya ve levazımın iyi halde muhafazasını temin eylemektir.

MADDE 2. — Umum müdür muavini, muamelâtı umumiyede umum müdüre yardım eder ve onun tâyin edeceği şubelerin faaliyetlerinin tanzim ve idaresinden mesuldür.

MADDE 3. — Başvekil, Meteoroloji umum müdürlüğü merkez ve vilâyetler teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam edilmekte olan herhangi bir memuru, ifası umum müdürlüğe ait bir iş için orada Umum müdürlük teşkilâtı ve münhal vazife bulunup bulunmamasıyla mukayyet olmaksızın, kadroda gösterilen aylığı ile dilediği yerde kullanılabilir.

MADDE 4. — 3656 sayılı kanuna bağlı «1» sayılı cetvelin Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü kısmına ait merkez ve taşra kadroları kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı «1» sayılı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — Umum müdüre yardımcı olmak üzere bir umum müdür muavinliği ihdas olunmuştur.

Umum müdür muavininin yüksek tahsil görmüş ve meteoroloji teşkilâtı içinde yetişerek bu vazifeye ehliyet göstermiş olması şarttır.

Umum müdür muavini, umum mülürün inhası ve başvekilin tasdikıyla tâyin olunur.

MADDE 3. — 3127 sayılı kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Meteoroloji umum müdürlüğü merkez ve vilâyetler teşkilâtında maaş ve ücretle istihdam edilmekte bulunan herhangi bir memur, umum müdürlüğün hizmetleri cümlesinden olan bir iş için umum müdürlük teşkilâtı veya münhal vazife bulunup bulunmamasıyla mukayyet olmak-

MADDE 5. — Bu kanuna bağı «1» sayılı cetvelde yazılı memuriyetlerden «2» sayılı cetvelde derece ve adedleri gösterilenler 1942 malî yılı Muvazenei umumiye kanununa bağı «L» cetveline eklenmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun 1 haziran 1942 tarihinden muteberdir.

MADDE 7. — Bu kanun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31 . III . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağrak</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sırrı Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>F. Engin</i>		<i>M. Ökmen</i>

sızın lüzum görülen yerlerde kullanılabilir. Bu muamele, birinci fıkrâ hükümleri dairesinde memurun derecesine göre başvekilin tasdikıyla veya doğrudan doğruya umum müdür tarafından yapılır.

MADDE 4. — 3656 sayılı kanuna bağı (1) sayılı cetvelin Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü kısmına ait merkez ve taşra kadroları kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 5. — Bu kanun 30 mayıs 1942 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 6. — Hükümetin yedinci maddesi aynen.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Adet	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
MERKEZ				<i>Tetkikler ve yayın şubesi</i>			
2	Umum müdür	1	125	7	Şube müdürü	1	60
4	» » muavini	1	90	8	Meteoroloji memuru	1	50
<i>Hava işleri müdürlüğü</i>				9	» »	1	40
5	Müdür	1	80	10	» »	1	35
7	Meteoroloji başmemuru	2	60	11	» »	2	30
8	Meteoroloji memuru	1	50	12	Asistan	1	25
9	» »	2	40	13	Asistan	1	20
10	» »	1	35	<i>Aletleri kontrol ve ayarlama şubesi</i>			
11	» »	4	30	7	Şube müdürü	1	60
12	Asistan	2	25	9	Meteoroloji memuru	1	40
13	»	3	20	11	» »	1	30
<i>Klimatoloji işleri müdürlüğü</i>				12	Asistan	1	25
5	Müdür	1	80	13	»	2	20
7	Meteoroloji başmemuru	2	60	<i>Muhaberat ve muamelât şubesi</i>			
8	Meteoroloji memuru	1	50	7	Şube müdürü	1	60
9	» »	1	40	9	Muamelât şefi	1	40
10	» »	1	35	12	Dosya memuru	1	25
11	» »	2	30	12	Evrak memuru	1	25
12	Asistan	2	25	13	Kâtip ve mukayyit	1	20
13	»	2	20	<i>Zat işleri, sicil ve levazım şubesi müdürlüğü</i>			
<i>İdrometeoroloji işleri müdürlüğü</i>				7	Müdür	1	60
5	Müdür	1	80	9	Tetkik ve tahakkuk şefi	1	40
7	Meteoroloji başmemuru	2	60	9	Levazım şefi	1	40
8	Meteoroloji memuru	1	50	10	Sicil muamele memuru	1	35
9	» »	2	40	10	Levazım ve ayniyat memuru	1	35
10	» »	1	35	11	Sicil tetkik ve tahsis memuru	2	30
11	» »	1	30	11	Mutemet	1	30
12	Asistan	1	25	12	Tesellüm memuru	1	25
13	»	2	20	12	Ambar memuru	1	25
<i>Mikroklimatoloji şubesi</i>				12	Kâtip	1	25
7	Şube müdürü	1	60	13	Kâtip	2	20
8	Meteoroloji memuru	1	50	TAŞRA			
9	» »	1	40	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
10	» »	1	35	5	Meteoroloji müdürü	4	80
11	» »	1	30	6	» »	6	70
12	Asistan	1	25	7	» başmemuru	7	60
13	»	3	20				

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
8	Meteoroloji memuru	10	50	11	Meteoroloji memuru	68	30
9	»	18	40	12	Asistan	100	25
10	»	28	35	13	»	71	20

[2] SAYILI CETVEL

1942 mali yılı zarfında mevkufl tutulacak memuriyetler

Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
<i>Vilâyetler.</i>			
5	Meteoroloji müdürü	1	80
6	»	1	70
13	Asistan	9	20

Bütçe encümenininin değiştirilmesine bağlı

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
2	Umum müdür	1	125	12	Asistan	2	25
4	» » muavini	1	90	13	»	2	20
<i>Hava işleri müdürlüğü</i>				<i>İdrometeoroloji işleri müdürlüğü</i>			
5	Müdür	1	80	5	Müdür	1	80
7	Meteoroloji başmemuru	2	60	7	Meteoroloji başmemuru	2	60
8	» memuru	1	50	8	» memuru	1	50
9	»	2	40	9	»	2	40
10	»	1	35	10	»	1	35
11	»	4	30	11	»	1	30
12	Asistan	2	25	12	Asistan	1	25
13	»	3	20	13	»	2	20
<i>Klmatoloji işleri müdürlüğü</i>				<i>Mikroklimatoloji şubesi</i>			
5	Müdür	1	80	7	Şube müdürü	1	60
7	Meteoroloji başmemuru	2	60	8	Meteoroloji memuru	1	50
8	» memuru	1	50	9	»	1	40
9	»	1	40	10	»	1	35
10	»	1	35	11	»	1	30
11	»	2	30				

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
12	Asistan	1	25	13	Kâtip ve mukayyit	1	20
13	»	3	20				
	<i>Tetkikler ve yayın şubesi</i>				<i>Zat işleri, sicil ve levazım şubesi</i>		
7	Şube müdürü	1	60	7	Müdür	1	60
8	Meteoroloji memuru	1	50	9	Tetkik ve tahakkuk şefi	1	40
9	»	1	40	9	Levazım şefi	1	40
10	»	1	35	10	Sicil muamele şefi	1	35
11	»	2	30	10	Levazım ve aynıyat memuru	1	35
13	Asistan	1	25	11	Sicil tetkik ve tahsis mümeyyizi	2	30
13	»	1	20	11	Mutemet	1	30
	<i>Aletleri kontrol ve ayarlama şubesi</i>			12	Tesellüm memuru	1	25
7	Şube müdürü	1	60	12	Ambar memuru	1	25
9	Meteoroloji memuru	1	40	12	Kâtip	1	25
11	»	1	30	13	»	2	20
12	Asistan	1	25		<i>Taşra kadroları</i>		
13	»	2	20	5	Meteoroloji müdürü	4	80
	<i>Muhaberat ve muamelât şubesi</i>			6	»	6	70
7	Şube müdürü	1	60	7	»	7	60
9	Muamelât şefi	1	40	8	»	10	50
12	Dosya memuru	1	25	9	»	18	40
12	Evrak	1	25	10	»	28	35
				11	»	68	30
				12	Asistan	100	25
				13	»	71	20